

Добіжа Наталія

д-р. екон. наук, доцент кафедри
фінансів, банківської справи та страхування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ
м. Вінниця

Погріщук Олег

канд. екон. наук, викладач кафедри
економіки, обліку та оподаткування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ
м. Вінниця

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОНОВЛЕННІ ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Аграрний сектор є однією з провідних галузей економіки України, від розвитку якої залежить конкурентоспроможність та розвиток як окремих суміжних галузей економіки, так і держави загалом. В умовах економічної кризи, яка зараз має місце, активізація інвестицій в основний капітал галузі можлива тільки за умови інтенсивного розвитку виробництва, що в свою чергу вимагає прогнозування інвестиційної діяльності у відповідності з ринковими відносинами. Активізація інвестиційних процесів потребує здійснення заходів, перш за все, на державному рівні, відпрацювання механізмів регулювання ресурсних джерел в народному господарстві шляхом кредитування щодо придбання технічних засобів і їх оновлення. Особливо це актуально нині, коли в більшості сільськогосподарських підприємствах внаслідок збитковості виробництва відбувається з року в рік постійне зменшення власних коштів. Тому, саме від ефективності інвестиційної політики на рівні держави залежить і технічне оснащення кожного господарства і, відповідно, стан виробництва в галузі загалом, відтворення якої має відбуватися на основі розширеного оновлення технічного потенціалу.

Становлення ринкових відносин в АПК України, поява господарських структур різних форм господарювання вносять суттєві зміни до технічної

політики держави, а це вимагає впровадження в систему технічних відносин нових підходів до формування інвестиційних джерел та оцінки ефективності їх використання.

Однак, активізація інвестиційної діяльності за рахунок внутрішніх резервів сільськогосподарських підприємств, державних і міждержавних інвестицій на взаємній основі залишається і понині актуальними, окремі з яких продовжують бути дискусійними як в наукових колах, так і на практиці. Зокрема, продовжує ще існувати висновок, що науково обґрунтованих методів управління інвестиційними процесами господарської діяльності в агропромисловому виробництві не існує. Безперечно, що можна погодитись з таким висновком, але ж не повністю.

Здійснення інвестиційної політики на різних етапах проведення реформ в аграрному секторі, технічне переоснащення сільського господарства сьогодні, як ніколи, продовжують бути надзвичайно проблемними. Безумовно, що швидко оснастити підприємства всієї галузі сучасною технікою за умов гострого обмеження інвестиційних коштів в сільськогосподарських підприємствах практично неможливо. Саме тому у своїх дослідженнях ми хочемо зробити наголос на сьогочасних реаліях інвестиційного стану в сільськогосподарському виробництві, і, передусім, впливу на нього економічного і цінового механізмів, які сьогодні ще не одержали на державному рівні достатньої уваги та є найбільш дискусійними з точки зору їх реалізації. Помітною особливістю міжгалузевих структурних змін в економіці є суттєве зменшення частки та обсягів інвестицій у сільське господарство, яке продовжує залишатися найменш привабливим

Безумовно, що у найближчій перспективі за умов фінансової кризи не слід очікувати суттєвого поліпшення їх впливу на результативність господарської діяльності за рахунок збільшення фінансових можливостей аграрних товаровиробників. Тим більше, що в інвестиційному секторі України є нині ще чимало нерозв'язаних проблем не тільки технологічного характеру і які досить відчутно гальмують розвиток економіки та науково-технічного

прогресу в аграрному секторі. Серед таких причин, перш за все, є: загальна економічна нестабільність в державі, часті зміни законодавчих та нормативних актів, відсутність ефективного інвестора в галузі, недостатньо розвинений ринок капіталів і техніки, недосконала цінова та амортизаційна політика тощо. Всі вони в комплексі суттєво стримують розвиток інвестиційної діяльності в оновленні технічного парку в галузі.

Разом з цим залучення інвестиційного капіталу у сільськогосподарську сферу діяльності має бути інвестиційно привабливим з точки зору інвестора умов і майбутніх результатів його розміщення. Однією із стратегічних вимог стосовно використання інвестицій є їх вплив не тільки на стан виробництва і ефективність, а й на інтерес інвестора. Тобто, вона повинна передбачати, перш за все, забезпечення ефективного конкурентоспроможного виробництва на основі мотиваційного механізму використання інноваційного потенціалу, а також бути взаємовигідним інвестиційним компаніям. Саме тому інвестиційна стратегія вимагає їх взаємного стратегічного і оперативного контролю й аудиту.

На більш віддалену перспективу масштабне зростання інвестицій можливе тоді, коли у інвесторів виникне впевненість у тому, що держава розуміє необхідність розробки цілеспрямованої інвестиційної політики, пов'язаної з адекватною нормативно-правовою базою і вживає серйозні заходи, спрямовані на поліпшення інвестиційного клімату і збільшенню притоку зарубіжних (в першу чергу прямих) інвестицій в сільське господарство. Тобто, саме держава зобов'язана надавати науково обґрунтований регулюючий вплив на інвестиційний процес шляхом проведення гнучкої цінової, кредитної, податкової і амортизаційної політики, стимулювати підприємницьку діяльність і надання різних пільг та гарантій інвесторам.

Світовий досвід також свідчить, що іноземний капітал у формі інвестицій під оновлення технічних ресурсів надходить у ті країни, області, райони де, перш за все, створена стабільна ефективна законодавчо-правова база і можливості щодо впровадження інвестиційних процесів в комплексі. Найбільш привабливими і прибутковими для іноземного інвестування напрямками в

аграрній сфері виступають: впровадження високопродуктивних технологій вирощування сільськогосподарських культур та утримання худоби і птиці; створення переробних потужностей для сировинної бази; використання ефективних каналів реалізації продукції; модернізація підприємств на базі нових технологій.

З вищевикладеного можна зробити наступний висновок – визнана сьогодні на рівні держави пріоритетність аграрного сектора АПК продовжує бути тільки декларативними побажаннями щодо підвищення ефективності виробництва в галузі та поліпшення її конкурентоспроможності. Означене потребує передусім активізації інвестиційної діяльності шляхом відпрацювання і впровадження законодавчого механізму інвестиційної діяльності в аграрній сфері, а саме щодо комплексного оновлення технічного потенціалу в сільськогосподарських підприємствах і на цій основі застосування прогресивних технологічних процесів виробництва і збуту сільськогосподарської продукції.

Список використаних джерел

1. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. Київ : ННЦ ІАЕ, 2012. 218 с.
2. Патики Н.І. Іноземні інвестиції в сільському господарстві України: сучасний стан та вплив на його розвиток. *Інвестиції : практика та досвід*. 2018. № 5. С. 26-31.
3. У 2018 році уповільнилася динаміка капітальних інвестицій в агросектор. *AgroPolit.com*. 2019. URL: <https://agropolit.com/news/11666-u-2018-rotsi-upovilnilasya-dinamika-kapitalnih-investitsiy-v-agrosector> (дата звернення: 9.04 2020).
4. Добіжа Н.В. Матеріально-технічне забезпечення інноваційно-орієнтованого аграрного сектору України. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. ВВ Докучаєва*. 2018. № 3. С. 182-190.